

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομῆται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἄπασιν τοῖς κ. κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτικὸς αὐτῶν

Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ γυναῖκες καὶ ἡ πολιτικὴ ἀνατροφή. — Ἀπὸ τὴν Στοκὸλμην. — Ἀνὰ τοὺς δρόμους. Ὁ Ἔρως. — Ἡ νεότης τοῦ Jean-Jacques Rousseau (ἀπὸ διαλέξιν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Jules Lemaitre). — Δέκα ἐννέα ἐτῶν (Francoise Sarsey). — Συνκυλίου. — Ἀλληλογραφία. — Συνταγή. Εἰδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΤΡΟΦΗ

«Πολιτικὴ ἀνατροφή ἔπρεπε νὰ δίδεται εἰς τὰς Ἑλληνίδας ὄλων τῶν τάξεων», μᾶς γράφει ἕνας ἀπόμαχος τῆς διπλωματίας, ὡς ὑπογράφεται. Δὲν εἶναι μόνον αἱ σύζυγοι τῶν προξένων καὶ τῶν διπλωματικῶν ὑπαλλήλων, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἀντιπροσωπεύουν εἰς τὰς ξένας χώρας καὶ τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα, τὴν ἰδέαν τῆς πατρίδος καὶ ὅτι αὕτη ἔχει εὐγενέστερον καὶ ἀβρότερον. Διότι ἡ σύζυγος αὐτῆ, ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἐμπνευσμένη καὶ μεγαλοφυῆς δὲν δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ παρὰ μόνον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν, οὕτως εἰπεῖν, ζωὴν τοὺς γυναικείους πληθυσμούς μιᾶς κοινότητος».

Ἐγὼ εἶχα μερικεῦσαι τὸ ζήτημα, ἀπαντῶσα εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς κυρίας, ἡ ὁποία παρεπονεῖτο διὰ τὰς γυναῖκας τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν προξένων μας. Καὶ ὠμίλησα εἰδικώτερον περὶ τῆς τάξεως αὐτῆς τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι, φυσικὰ, καὶ ὑψηλὴν ἐθνικὴν ἀποστολὴν ἔχουν καὶ τὴν ἐλευθέραν πατρίδα ἀντιπροσωπεύουν εἰς μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν καὶ πολιτισμὸν.

Προκειμένου ὅμως περὶ πολιτικῆς ἀνατροφῆς ἐν γένει, τότε δὲν εἶναι μόνον αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ διδάσκωνται αὐτὴν καὶ εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς. Ἄλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες ἰδίως καὶ κατ' ἐξοχὴν, οἱ ἀπολαμβάνοντες ὅλα

τὰ προνόμια τῆς πολιτείας καὶ μονομερῶς καλούμενοι, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ πολιτεύματος.

Εἰς τὸν Νέον Κόσμον, εἰς τοὺς βορείους λαοὺς, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν κεντρικὴν Εὐρώπην οἱ μικροὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριάς μάζη μετὰ τὴν θρησκευτικὴν Κατήχησιν, τὴν ὁποῖαν διδάσκονται εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, διδάσκονται καὶ τὴν Ἐθνικὴν τῶν Κατήχησιν, καὶ μανθάνουν νὰ ἀποστηθίζουν ὡς ὁμολογίαν ἐθνικῆς πίστεως πίστεως τὸν ὄρκον τῆς πατρίδος. Ὅπως δὲ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διδάσκονται νὰ εἶναι ὅλοι ἀδελφοί, ἀγαπημένοι, οὕτω καὶ ἐνώπιον τῆς πατρίδος καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῆς κάθε ἔχθρα καὶ κάθε κοινωνικὸς φραγμὸς καταπίπτει καὶ ὅλοι ἐξ ἴσου ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὀρκίζονται πίστιν καὶ αὐτοθυσίαν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς.

Καὶ δὲν περιορίζεται, φυσικὰ, ἡ πολιτικὴ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν εἰς τὴν Κατήχησιν αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν καὶ εἰς τὴν ἀποστήθισιν τοῦ ἱεροῦ ὄρκου τῆς πατρίδος. Ὅλη ἡ ἀνατροφή καὶ ὅλη ἡ ἐκπαίδευσις τείνει εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν, τῶν κινδύνων, τῶν ἀμυντικῶν μέτρων, καὶ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα σύμφωνα μετὰ τὴν καταγωγὴν καὶ μετὰ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη ἐκάστου λαοῦ, ἀνάγκη νὰ ἀναπτύσσωνται διὰ τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ προαγωγὴν καὶ ἀσφάλειαν.

Οἱ γεωγραφικοὶ χάρται, αἱ νεώτεροι ἱστορίαι, ἡ πραγματογνωσία, ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ γράφονται καὶ διδάσκονται. Δὲν ὑπάρχει αἴφνης χωρὶς Σουηδικό, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ χάρτης τοῦ δημοτικοῦ σχολεῖου, τοῦ ὑποχρεωτικοῦ καὶ κοινοῦ δι' ἀγρία καὶ κορίτσια, δὲν σημειώνει τοὺς δρόμους τῶν κατὰ κειρὸς κατὰ τῆς Σουηδίας ἐπιτεθέντων ἐθρικῶν στρατευμάτων, τοὺς τόπους τῆς συμπλοκῆς καὶ τοὺς λόγους τῆς νί-

νης ή τής ήττης του έχθρου. Μικροσκοπικί σημαίει τών διαφόρων εθνικοτήτων κυματίζου εις τας επάλξεις τών συνόρων εκάστου λαού και εις τήν παιδικήν ψυχήν αποτυπώται και αποκρυσταλλώνεται ή ιδέα τής υπερασπίσεως τής χώρας από τούς διαφόρους έχθρούς, οι οποίοι ήμπορου νά επανέλθουν και πάλιν.

Εδω ύση προσοχή δίδεται, όπως ζωγραφίζετα εις τόν χάρτην και όπως διδάσκεται ή τοπογραφία τής Αφρικής, διδάσκονται και τά σημεία τών συνόρων, εις τά όποια ήττήθη ό Έλληνικός στρατός.

Όχι τά παιδικά και τά κορίτσια, άλλ' ούτε οι στρατιώται και οι αξιωματικοί γνωρίζουν σαφώς, καθαρώς, όπως πρέπει τήν τοπογραφίαν τής χώρας μας, τήν σημασίαν τής υπεροχής μας εις τας υποδόλους ακόμη χώρας, τας θυσίας, εις τας όποιās ό καθείς και ή κάθε μία από ήμας όφείλει νά υποβληθῆ ύπέρ τής εθνικής μας αποκκτστάσεως. Η πατρις διά τούς περισσότερους και περισσότερας από ήμας έχει πολύ στενά θρια. Αί Αθήναι διά τούς Αθηναίους, ή Σύρος διά τούς Συριακούς, ή Κέρκυρα διά τούς Κερκυραίους. Αύτοι οι πολιτευόμενοι, αύτοι οι διοικούντες δέν ήμπορου νά χειρφετηθούν από τόν στενόν, τόν αποκλειστικόν αυτόν τοπικισμόν, εις τόν όποιον ή ιδέα τής πατρίδος καταποντίζετα, ναυκαγεί, θυσιάζετα εις τόν τοπικόν ανταγωνισμόν. Φίλοι, συγγενείς, αδελφοί, γίνονται έχθροι άσπονδοί, πολεμουντι λυσοσώδεις, συχνά αλληλοσκοτώνονται. Γνωρίζω εις μίαν επαρχιακήν πόλιν, έδω κοντά εις τας Αθήνας, δύο αδελφάς συζύγους πολιτευομένων, ανηκόντων εις αντίθετα κόμματα. Οι σύζυγοι, άνθρωποι δῆθεν ανεπτυγμένοι, δῆθεν πολιτισμένοι, έχουν απογορεύσει αύστηρως εις τας δύο αδελφάς νά βλέπωνται, νά όμιλούν, νά χαιρετώνται. Πρὸ τοιαύτης πολιτικής ανατροπής τών ανδρών, τί ήμπορου νά κάμουν αι γυναίκες;

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΟΚΟΛΜΗΝ

ΙΙ΄.

Μία ήμέρα ακόμη είχε περάσει χωρίς νά επανέλθωμεν εις τό Μουσείον. Η Όπερα, μουσείον και αύτή εις τό είδος της, μάς είχε κάμει νά αλλάξωμεν πρόγραμμα, ως και ό ώραιος ήλιος, και ή θηλπερά έν γένει ήμέρα, μία από τας σπανιωτέρας εις διαύγειαν όρίζοντος και λαμπρότητα φωτός.

Ίσως άλλως τε άντελήφθημεν όλον αυτό τό κάλλος του Σουηδικού φωτός, διότι εξήλθκαμεν πεζή, και διότι τά μάτια μας έχόρτασαν, συνκνεστράφησαν, έμελέτησαν τό φως αυτό μέσα εις τας εικόνας του Larson. Μέσα εις τήν ψυχήν μου και εις τό πνεύμα μου και εις τά μάτια μου είχε πλημμυρήσει τό φως αυτό, είχε μείνει ή ώραιότης εκείνη τής Τέχνης. Και όταν έπειτα εξήλθα εις τόν ανοικτόν όρίζοντα, ή προκυμαία και ή θάλασσα και τά νησάκια και ή αντικρυνή πάλια πόλις μου έράνησαν ώραιότερα, ποιητικώτερα, κάπως εξιδανικευμένα, στολισμένα ως ήσαν από τήν κρυσταλλίνη διαφάνειαν και από τήν άερηνν άβρότητα του ώραιού φωτός.

Δέν είχα λοιπόν θάρρος νά αφήσω τό ύπαιθρον, άλλ' ούτε ήθελα νέα έργα τέχνης, νέαι εικόνες νά συγχισθούν μέσα εις τήν αντίληψίν μου με τας εικόνας του Λάρσον. Είς τοιούτου είδους απολαύσεις κάμνω ως ό φιλάργυρος ύπολογισμούς και έφευρίσκω πάντοτε τόν τρόπον νά μη χάνω τίποτε από τούς θησαυρούς, τούς όποιους αποταμιεύω με κάποιαν μεθοδικότητα μέσα εις τό πνεύμα και εις τήν ψυχήν μου. Τό ύπαιθρον τήν ήμέραν εκείνην έσυνέχιζεν άπλούστατα και πιστότατα ό,τι είχα ιδεί και θυμαίσει εις τας τοιογραφίας του Λάρσον.

Η φύσις έπερνούσε μίαν από τας πλέον φαιδράς και χρωπάς στιγμάς της, και ό ήλιος, χωρίς νά καιή πολύ και νά τυφλώνη, έμειδιούσε με διακαυτένια και όπάλινα και σμαραγδένια μειδιάματα εις τά νησάκια και τούς άγρούς και τήν θάλασσαν. Ο κόσμος και έδω φυσιολάτρης, όπως παντού όπου υπάρχουν ουρανοί ώραιοί, είχε πλημμυρίσει τούς δρόμους και τας πλατείας, και τά βαποράκια έχώνοντο εως τήν στεφάνην των μέσα εις τό νερό, παραφορτωμένα με κόσμο, ό όποιος μετεφέρετο εις τας έξοχάς νά περάση τήν ώραιαν εκείνην ήμέραν. Από τά πλοία οι κάβται έπηδούσαν νά κολυμβήσουνοι τήν θάλασσαν, ό ένας μετά τόν άλλον, από τά ύψη των ιστών, και τά ώραια και εύκαμπτα σώματα έστροβιλίζοντο εις τόν άέρα, γυμνασμένα θαυμασίως, ελαφρά, ελαστικά, σώματα εφθήτων, εξ εκείνων των όποιων ή αρχαία μόνον Τέχνη μας εφύλαξε πρότυπα. Διά μίαν στιγμήν έπίστευσα ότι θα ήτο ίσως έορτή: τόσον ή κίνησις μου εφάνη ζωηροτέρη και ό κόσμος έν γένει εύθυμότερος και με κάποιαν πολυτέλειαν εις τά ένδύματα. «Εορτάζει ό ήλιος και ό ουρανός, μου απήντησεν ή κ. Κλάρα Σμίθ, και εις τας τοιαύτας έορτάς ό Σουηδικός λαός δέν μένει ποτέ άνκίσθητος. Και τας έορτάς αυτές τας έχομεν συχνότατα, τόν χειμώνα μάλιστα, όταν όλη ή φύσις είναι στολισμένη με τά άσπρα της φορέματα και ό ήλιος δι' όλίγας ώρας σκορπίζει τήν πολυτελή ύπερβύρειον πορφύραν του εις τό λευκόν σύμπαν. Τότε δέν μένει άνθρωπος εις τό σπίτι του. Μωρά και γέροντες, όλοι έννοσούν νά απολύσουν τό ώραιον θέαμα και νά λουσθούν μέσα εις τήν φωτοβολίαν τής φύσεως, ή όποια πλέει μέσα εις όργια φωτός και χρωμάτων. Τότε αι πλατεΐαι και αι λίμναι και αι θάλασσαι μεταβάλλονται εις κέντρα διασκεδάσεων και αντί των βαποριών, τά όποια τώρα κυκλοφορουν παντού, άνθρωποι κάθε ηλικίας χορεύουν με πατέν επάνω εις τά κρυσταλλωμένα νερά. Πραγματικώς τότε αξίζει ή ζωή εις τήν Στοκόλμην και τότε ζή και απολαμβάνει τελείως τήν ζωήν ό άθλητικός αυτός λαός, ό όποιος άν και ζή εις τούς αντίποδας των μεσημερινών, άν και τό κλίμα του είναι δριμύ και άγριον, όμως λατρεύει τό ύπαιθρον και δέν έννοει νά κλεισθῆ και νά ζήση τήν ζωήν των κλειστών σαλονιών τής Πετρούπολεως και του Λονδίνου.

Όλο τό απόγευμα μας τό επεράσαμεν εις ένα φαναρίσμα εις τούς δρόμους, και εις τούς κήπους και εις τά ύπαιθρια κέντρα. Μου έφάνετο διά πρώτην φοράν ότι είχαμεν και ήμεΐς, ως άνθρωποι του ύπαιθρου και των ώραιών ουρανών, κάποιαν συγγένειαν με τήν ξανθήν αύτήν φυλήν, ότι εις τό σημείον-

αυτό τής φυσιολατρίας, τουλάχιστον συνηνώμεθα επί τέλους, ότι και εκεί, ως και έδω, πάσα διάθεσις προς έργασίαν και προς μελέτην και προς σκέψιν παρέλυε, εύθως ως ό ήλιος έμειδιούσεν από τά ύψη του. Εκείνοι μάλιστα, φανατικώτεροι του ύπαιθρου θαυμασταί, επενόησαν τούς κρεμαστούς κήπους και τής ύψηλές ταράτσες των καφενείων των, κι όποιαι τας ώραιας ήμέρας και τας ώραιας νύκτας ήσαν πάντοτε γεμάτες κόσμο. Αλλ' επειδή αι ώραιαι νύκτες συχνά δέ και αι ώραιαι ήμέραι ήσαν ψυχραί, ή εψυχραίναν αποτόμως από τήν μίαν στιγμήν ως τήν άλλην, έσυνδύασαν τήν ταράτσα του καφενείου με τής κουβέρτες, μέσα εις τής όποιες τυλίσσονται απάθεστα όλοι, και υπό τας όποιας αι άριστοκρατικώτεροι κυρίαι κρύπτουν νταντέλες πολύτιμες και διακαυτικά μεγάλης αξίας. Παρά νά θυσιάσωμεν τό ώραιον θέαμα και τόν καθρόν και άδολον άέρα, μου έλεγεν ή κ. Κλάρα Σμίθ, θυσιάζομεν τό θεαματικόν μέρος τής ένδυμασίας μας. Τώρα ή νέα Όπερα έχει ταράτσες προς τήν Βαλτικήν, και ταράτσες προς τά νησάκια του λιμένος και τής χειμερινής βραδείας με βαθμούς είκοσι και τριάντα υπό τό μηδέν, αι ώραιαι Σουηδαί εις τά διαλείμματα μιας ύπερας του Βάγγερ, θα απολαμβάνουν μέσα εις τής γούνες και τής κουβέρτες των τό ώραιον θέαμα των σεληνολούστων νυκτών του παγωμένου άπειρου.

Όρισμένως και εις τό ζήτημα αυτό οι Σουηδοί μάς ύπερτερουν: και άνδεικνύονται άπειρώς ανώτεροί μας. Τά ιδικά μας καφενεία τόν χειμώνα είναι έρημητικώς κλεισμένα, εύθως ως τό βαρόμετρον κατέλθη όλίγον. Και ένθ ό ήλιος έξω όργιζ εις λευκά θάλαπη και δύσεις φαναστικώς ώραιας, οι περιπατηταί του Ζαπέιου μετρούνται εις τά δάκτυλα και τά δύο Φάλλερα φαίνονται έρημα σχεδόν μέσα εις τό ζαφειρένιον άπειρον, τό όποιον λούει με τόσην άρμονικήν πολυτέλειαν τας γραφικάς ακτάς των.

Πλησιέστερα με τήν κεντρικήν Ευρώπην, ή όποια τό πλείστον του έτους σκεπάζετα από μολυβένιους ουρανοίς, εκληρονομήσαμεν τας συνηθείας εκείνων, και ένθ έξω ό ήλιος όργιζ αι μεταμεσημεριναι διασκεδάσεις με τά τεχνικώς φωτισμένα σαλόνια εισήχθησαν εις τήν ζωήν μας, όπως και τά τέια και τά πράσινα τραπέζια των μαουσιστών και ποκεριστών.

Ο έρωσ

Τήν ώραιαν αύτήν ήμέραν, όπου όλα μαζή, άνθρωποι και φύσις, έπλεαν εις ένα φως αγάπης και χαράς, μέσα εις τήν κίνησιν των μεγάλων δρόμων και των ύπαιθριών ταρτσών, εξήτησα νά άνκαλύψω καμίαν από τας τόσας έξωτερικας εκδηλώσεις του έρωτος. Παντού και πάντοτε οι έρωτευμένοι ζωηρεύουν και γίνονται διαχυτικώτεροι μέσα εις ένα περιβάλλον έρώσης φύσεως, και εις ένα βλέμμα ώραιών ματιών, εις ένα μειδιάμα φωτεινόν, εις μίαν από τας μυριάς άθώς φιλαρεσκείας οι έρωτευμένοι κάμνουν ακουσίως των, ένώπιον του κόσμου τήν εκμυστήρευσιν του πάθους των.

Είς μίαν αποθάρακν μικρών βαποριών, όπου έστέκοντο και επερίμεναν πληθος νέων ανδρών και γυναικών έσκέφθην ότι ίσως θα εύρισκα ό,τι εξήτοσα. Επερίμενα εκεί τρία περι-

που τέταρτα. Τά πλήθη ήρχοντο και έφευγαν, τά βαπορία έφερναν και έπερναν διαρκώς νέα ανθρώπινα φορτία, πρόσωπα νέα, νόστιμα, φρέσκα ως τριαντάφυλλα, επέρασαν απ' έμπρός μου πολλά, άλλ' ό περωτός θεός δέν εφάνη πουθενά, εις κανένα βλέμμα γαλκόν, εις κανένα μειδιάμα φωτεινόν. Ακολουθήσαμεν τά πλήθη αυτά μέσα εις ένα μικρόν θαλάσσιον γύρον, εξήτησαμεν εις τά βαποράκια μέσα τό φως εκείνου που σκορπίζει ό έρωσ όπου και αν εύρίσκεται. Αλλά τίποτε και έδω. Τά κορίτσια εκρατούσαν προσηλωμένα τά βλέμματα εις τό ώραιον άπειρον και οι νέοι εκάπνιζαν αδιάφοροι, απάθεις, όμιλούντες περι γυμναστικής, ή γράφοντες σημειώσεις επάνω εις φύλλα bloc-notes. Είς τήν ταράτσαν ενός καφενείου όπου επήγαμεν προς τό βράδυ, σύγκέντρως και έδω κόσμου πολλού, αλλά φως έρωτος πουθενά. Μερικοί ζένοι νταντῆδες, εφάνοντο διατεθειμένοι νά απευθύνουν βλέμματα θερμά προς μίαν συντροφιάν ώραιών κοριτσιών, ένας ιδικός μας εδοκίμαζεν εις μίαν όμιλίαν θαυμασμού προς τό κάλλος νά ρίψη δύο τρεις λέξεις εισηγητικας προς θέμα πάθους, αλλά και αυτός και εκείνοι εκμαίσιονούσαν.

Όρισμένως λοιπόν ό έρωσ έχει φυγαδευθῆ από τόν τόπον αυτόν. Ίδου επί τέλους μία άτέλεια, μία φυσική αδυναμία, περι τής όποιας άμέσως τό ίδιο βράδυ όμιλήσα προς τήν κ. Κλάραν Σμίθ. Ποῦ είναι λοιπόν, τής είπα, οι έρωτευμένοι σας; Ποῦ κρύπτονται τά σπάνια αυτά πτηνά του παραδείσου τής αγάπης, και τί όνειροπολεί όλη αύτή ή ξανθή και άνηθρά νεύτης σας, ώστε πουθενά νά μήν ήμπορη κανείς νά άντιληφθῆ, νά συλλάβη ένα βλέμμα όνειροπόλον τουλάχιστον;

Η κ. Κλάρα Σμίθ με εκύτταξε με τά μικρά στακτερά ματάκια της, τά όποια εφωτίσθησαν εξαφνα από ένα φως ως σθυσθέντος και αναφλεχθέντος εξαφνα σπινθηρος αγάπης, εκίνησε τό κεφάλι της και μου είπε:

Ξέρετε έδω οι νέοι και αι νέαι δέν τολμοῦν... Ημπορου νά αγαποῦν πολύ, ήμπορου νά θαυμάζουν, άλλ' επειδή ό έρωσ δέν έννοεΐται, χωρίς νά έχη φυσικήν συνέπειαν τόν γάμον, έν δέν γνωρισθοῦν πριν πολύ και δέν μελετήση ό ένας τόν άλλον και δέν πεισθοῦν ότι ήμπορου νά ζήσουν μαζή, δέν επιτρέπουν εις εκυτούς ασκόπους αισθηματικότητας. "Επειτα ή συγγρώτισις των νέων εις τά σχολεία, ή κοινή εκπίδευσις και άνκτροφή τούς συνειθίζει νά βλέπουν οι μόν τας δέ έλεύθερα, όπως βλέπονται και συνειθίζονται μεταξύ των οι αδελφοί, οι οικείοι, οι φίλοι. Ο κοινός πνευματικός άγων τής εκπαίδευσεως τούς κάμνει νά προσέχουν περισσώτερον εις τήν πνευματικήν ώραιότητα τής γυναικός παρά εις τήν σωματικήν.

Όσπε έχουν δίκιον, τής είπα, ύσοι φρονουν ότι ή πολύ τελεία πνευματική ανάπτυξις τής γυναικός θα επιφέρη τόν θάνατον του έρωτος.

Η κ. Κλάρα Σμίθ εγέλασεν, ως νά ήκουε τό πλέον παράξενο πράγμα του κόσμου. "Ερωτα! αλλά που και πως ζή τώρα ό έρωσ, και τί όνομάζουν έρωτα και εις τήν ώραιαν Ελλάδα σας και εις τήν Γαλλίαν και Γερμανίαν, όπου εξήσκα και εγνωρίσα ανθρώπους και αισθήματα από κοντά; Η ελα-

χρίστη στιγμασία εξάψις του έγκεφάλου εις την συνάντησιν δύο νέων ονομάζεται κάτω εκεί έρωσ. Από τής μιζς ύμως ημέρας εις την άλλην ή εξάψις αυτή ώς επί το πλείστον κανονίζεται σύμφωνα με τὰ συμφέροντα και με την κοινωνικήν θέσιν του νέου ή τής νέας. Ο νέος θα σκεφθῆ, εάν ή νέα είναι πτωχή: Είναι ευμορφη και μου άρέσει. Είμεθα νέοι, πρέπει να αγαπώμεν και να διασκεδάζωμεν. Και πιστεύει ότι αγαπᾷ δια να διασκεδάζῃ καλλίτερα. Η κόρη αγαπᾷ ίσως και πιστεύει και ελπίζει. Αλλά ως επί το πλείστον αι ελπίδες της διαψεύδονται. Μετά εν έτος, το πολύ, ο νέος ο οποίος μετεχειρίσθη, δια να διασκεδάσῃ και να προδώσῃ την άθωότητα τής κόρης, το ιερὸν ὄνομα του έρωτος, εύρίσκειται εις αναζήτησιν γυναικός, τής οποίας ή προίκα και ή κοινωνική θέσις συμφωνεί με τὰ περι μέλλοντος φιλόδοξα σχέδιά του, αδιάφορον αν τὰ αισθήματά της δεν συμφωνούν με τὰ ιδικά του. Και, εξηκολούθησεν ή δοκτορίνα, ονομάζουσα εκεί κάτω την εξάψιν αυτήν την στιγμασίαν του έγκεφάλου, τον δυνατότερον αυτόν φωσφορισμόν του αίματος, το ένστικτον αυτό, το όποιον όλα τὰ ζῶα αισθάνονται, έρωτα! Τι ιεροσυλία και τί έντροπή!

Δι' έμέ τι έλεγε δέν ητο νέον. Έν τούτοις ή αγανάκτησις της μου έκαμεν έντύπωσιν. Έδῶ αγαποῦν, διότι αισθάνονται θαυμασμόν και λατρείαν, διότι το κάλλος τής ψυχῆς και του πνεύματος είναι εις άρμονίαν με το κάλλος και με την νεότητα του προσώπου, το όποιον αγαποῦν.

Ίδου πῶς αγαποῦν έδῶ, όταν δέν ελπίζουν, μου εἶπεν ή Κλάρα Σμίθ, ή οποία έτρεξε και έφερεν από το δωμάτιόν της ένα μικρόν βιβλιαράκι με έκλεκτά ποιηματάκια μεγάλων Σκανδιναυῶν ποιητῶν. Το έφιλομέτησε με κάποιαν πυρετώδη ταχύτητα, αυτή ή οποία πάντοτε έφαινετο τῶσον ψυχρά και άπαθής, και έσταμάτησεν εις μίαν σελίδα, την οποίαν και μου ανέγνωσεν εις μετάφρασιν.

Ίδου αυτολεξεί, όπως μου τὰς μετέφρασε γαλλικά, αι ώραιαι στροφαι του Björnson, αι οποίαι πραγματικῶς εις μίαν ὀλιγόλογον εικόνα ζωγραφίζουν με τῶσον τραγικήν δύναμιν την ψυχὴν τῶν αγαπώντων, χωρὶς να ελπίζουν, βορείων.

Έκάθητο και την έβλεπε.
 Έκεἶνη έστριφογύριζεν εις τον χορόν της.
 Έμειδιούσεν από ηδονήν.
 Εἰς ὄλους εις ὄλας.
 Η ιδική του καρδιά ητο έτοιμη να ραγισθῆ
 Αλλά κανείς δέν το έγνωρίζε.
 Έκρύπτετο το βράδυ.
 Όταν ηλθεν εκείνος να τούς αποχαιρετίσῃ
 Έπεσεν ἴσχυα κατά γῆς
 Πικρά έκλαυσε
 Την χαμένην ελπίδα τής ζωῆς της.
 Αλλά κανείς δέν το εἶξευρε.
 Αργά πέρασαν η ημέρες.
 Ένα βράδυ, εκείνος επέστρεψε:
 Αυτή δέν έπασχε πλέον.

Εἰς τὸν αἰώνιον ὕπνον
 Η τελευταία σκέψις της ητο δι' αὐτόν.
 Αλλά κανείς δέν το εἶξευρε.
 — Αλλά διατί να σιωποῦν, διατί να μὴν εἰζεύρῃ ο ένος ὅτι ελατρεύετο από τον άλλον και διατί ή τρομερὴ αὐτὴ λύσις; εἶπα, όταν έτελείωσεν ή μετάφρασις.
 — Διότι δέν ετόλμησεν να το εἶποῦν. Διότι θα τούς εχωρίζαν άνυπέροβλητα προσκόμματα.....

Ένα μικρό βιβλιαράκι, γυναικός συγγραφέως, το όποιον φέρει τίτλον ο ένθουσιασμός, και εις το όποιον με πολλήν άφέλειαν και άπλοϊκότητα ζωγραφίζεται ή γυναικεία ψυχὴ τῶν βορείων, θέτει εις το στόμα τής ηρώιδος του έργου τον εἶξιν μονόλογον:
 «Ο πατέρας μου με συμβουλεύει να ὀμιλήσω ὀλίγον με τον κ. Hjalmar. Έλπίζει ὅτι θα μου άρέσῃ και ὅτι ή γνωριμία μας θα καταλήξῃ εις αμοιβαίαν συμπάθειαν, διότι ο νέος είναι πολὺ καλὸς και ευχάριστος. Θα ήθελα πολὺ να μὴ λυπήσω τον πατέρα μου, αλλά καθήκόν μου είναι να προτιμήσω την πατρίδα μου. Αἱ συμπάθειαι τοῦ αίματος έρχονται τελευταῖαι».

Ὅπως ή γνώμη του πατρός και τῶν γονέων εν γένει εις την ζων τῶν νέων και εις τον γάμον έρχεται τελευταία, ή μάλλον δέν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Η κόρη προσφέρεται εις την πατρίδα της, θυσιάζει τον εαυτόν της εις την επιστήμη, εις το καλὸν τής ανθρωπότητος, όταν νομίζῃ ὅτι δέν δύναται να εὔρῃ την ευτυχίαν, την οποίαν αὐτὴ ὄνειροπολεἶ εις τον γάμον. Και τούτο ὄχι διότι είναι ψυχρὰ και αδιάφορος πρὸς τον έρωτα, ὄχι διότι δέν έχει την δύναμιν να αγαπήσῃ, ὄχι διότι δέν ημπορεἶ να θυσιασθῆ, αλλά διότι το μοιραῖον την καταδιώκει, ή τύχη φαίνεται δυσμενὴς πρὸς αὐτήν. Διότι δέν τολμᾷ και δέν ετόλμησε, διότι είναι δειλή, και ο άνθρωπος τής έκλογῆς της ὑπῆρξεν επίσης δειλὸς και ἄτολμος.

Εἰς το ἴδιον βιβλιαράκι, ὅπου ὑπῆρχε το ὄραϊον και τραγικὸν ποιηματάκι του Björnson, ή δοκτορίνα μου μετέφρασεν ένα άλλο, γυναικός ποιητρίνας, αφιερωμένον εις μίαν ξένην. Έδῶ εἰκονίζεται εἰλικρινέστατα ὅλος ο ὄνος και ή φλογερὰ αισθηματικότης τής γυναικός του βοροᾶ, ή οποία δι' ένα λόγον ή δι' ένα άλλον, έμεινεν άνέρκατος και άνυμέναιος κατά την ὄραϊαν τής Αντιγόνης στροφῆν.

» Εεύρεις, εσύ, τί είναι να στενάζῃς
 » Ὅπισω από ευτυχίαν ποῦ δέν έρχεται;
 » Σὺ η οποία χωρὶς πάλην
 » Έφθασες ὅ,τι επόθησες;
 » Εέρεις τί είναι να ὄνειρεύεσαι πάντα
 » Και να εξυπνάς εις το μέσον τῶν ὄνειρων σου
 » Σὺ, η οποία κοιμάσαι άμέριμνα
 » Μέσα εις την πραγματικότητα τῶν ευτυχισμένων ὄνειρων;
 » Σὺ, ποῦ ζῆς από ένα μεγάλον έρωτα
 » Η καρδιά σου λιώνει από ευγνωμοσύνην;
 » Εεύρεις τί είναι: η ἄρνησις
 » Η απαγόρευσις τής στόργῆς;

» Να απαρνηθῆς, να σκορπίζῃς με φοῦχτες γεμάτες
 » Το χρυσάφι πλουσίας καρδιάς.
 » Και να έχῃς θησαυρούς άμέτροτους;
 » Εέρεις τί είναι να τουρτουρίζῃς
 » Σὺ ποῦ κάθεσαι εις τον ήλιο
 » Και δέν λυπεῖσαι αὐτὴν ποῦ τρέμει,
 » Μόνη και κουρασμένη μέχρι θανάτου;

Ὅταν εδιδάχασα τούς στίχους αὐτούς, ή μάλλον ὅταν τούς ηκουσα απαγγελλομένους από την ηρώϊδα αὐτὴν τής επιστήμης, έννόησα διατί ειργάζετο με τῶσον λύσσαν, διότι εζήτει εις τον κόπον και την εξάντλησιν του σώματος, την λίθηνημιᾶς ψυχῆς, άπογοητευθείσης από την ζων και από τον έρωτα.

Έγνώριζα την τραγικήν λύσιν ενός γάμου εξ έρωτος άτυχος και ὅταν ή δοκτορίνα έτελείωσε την μετάφρασιν αὐτὴν μου έράνη κουρασμένη και εξητλημένη μέχρι θανάτου. Έσεβάσθην τον πόνον της, τον ὅποιον ή ψάλτρια εκείνη τής έρήμου ψυχῆς τής γυναικός τῶσον καλὰ διεμήνευε. Και ή ὀμιλία μας έτελείωσεν, έσθυσε με τὰς λέξεις αὐτάς, αι οποίαι εἶχαν άπηχῆσει εις το κενόν, ως επικηδείας ὡδὴ εις τον έρωτα, ποῦ ὄσημέρι διὰ διαφόρους λόγους εκεί ως και έδῶ χρεωκοπεἶ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Αἱ περιπλανήσεις του Jean-Jacques Rousseau ως στεφάνωμα τής υπερευαισθησίας και υπερηφανείας του Rousseau είναι ή άγάπη του πρὸς την μόνωσιν, πρὸς τούς ὄκητρούς ρεμβασμούς, πρὸς την ανεξαρτησίαν, πρὸς την πλάνητα ζων, πρὸς το ρεμπελιὸ με μίαν λέξιν.

Τὸ ρεμπελιὸ είναι δι' αὐτόν σωστὸν πάθος. Τοῦ αρέσει να ζῆ αφημένος εις την τύχην. Μαθητευόμενος εις συμβολαιογραφείον, ξυλοσκαστής, ὑπηρετής, θαλαμηπόλος, σεμιναρίστος, ὑπάλληλος, μουσικοδιδάσκαλος, ημποροῦμεν να εἶποῦμεν ὅτι εις τὰ μικρὰ διαλήμματα τῶν διαφόρων αὐτῶν ασχολιῶν του, επανέρχεται εις αὐτάς και πάλιν τὰς αφήνει.

Ὅταν δραπετεύῃ από την Γενεύην δέκα εξ έτῶν, γράφει: ή ανεξαρτησία, την οποίαν ενόμιζα ὅτι εἶχα ἀποκτήσει, ητο το μόνον αἶσθημα, το ὅποιον με ενεθάρρυνε. Εἰσηρχόμην με βῆμα ασφαλές εις τον κόσμον».

Άλλοῦ πάλιν λέγει ὅ,τι «ὅτι αγαπᾷ εις τούς μοναχικούς περιπάτους του, είναι ή θέξ τής εξοχῆς, ή έλευθερία τής ταβέρνας, ή απομάκρυνσις από ὅλα ὅσα τον σκλαθόνουν εις την πόλιν». Είναι τέλος ρεμβάζων ὄκητρος. Τῶσον δὲ αρέσκεται εις την ζων αὐτὴν, ὡστε ενῶ περιμένει να τοῦ εὔρῃ ο άββᾶς Jouven μίαν αξιοπρεπῆ θέσιν εις κκμίαν πρεσβείαν — και δέν είναι άκόμη δεκαοκταετής—εγκαταλείπει τὰ πάντα δια να ακολουθήσῃ ένα αλήτην Bach εκ Γενεύης, τον ὅποιον θαυμάζει, και με τον ὅποιον διατρέχει την χώραν, επιδεικνύων μίαν μηχανὴν φυσικὴν διασκεδαστικὴν: την πηγὴν του Ίερονος.

Ίδιζων άκόμη χαρακτηρισμός του είναι ο εύκολος και

ἄστατος ένθουσιασμός. Θαυμάζει τον Bach, ὅπως θαυμάζῃ αργότερὰ τον τυχοδιώκτην μουσικόν Venture και έπειτα τον Grimm, τον Diderot και τῶσους άλλους. Αισθάνεται ισχυράν την ανάγκην να αγαπᾷ και έχει τῶσον πίστιν εις ὅλα και εις ὅλους, ὡστε να αφοσιώνεται αρχικῶς με ὅλην του την ψυχὴν. Αλλ' ή εμπιστοσύνη του αὐτὴ δέν διαρκεἶ πολὺ και ή δυσπιστία τυραννική την διαδέχεται. Πρῶτον, διότι εύρίσκει, εὐθὺς ὡς μελετήσῃ τὰ εἰδωλά του, πολὺ κατώτερα τής φανταστικῆς τελειότητος, την ὁποίαν ή ένθουσιώδης φαντασία του εἶχε σχηματίσει περι αὐτῶν. Η άκόμη διότι ή υπερηφανεία του τον κάμνει να φοβῆται μήπως οἱ λατρευόμενοι παρ' αὐτοῦ δέν τοῦ ἀποδίδουν ἴσην άγάπην, ή μήπως τον ἀπατοῦν....

Εἰς την ζων αὐτὴν τοῦ πλάνητος εις μίαν από τὰς ὀρειότερας χώρας τοῦ κόσμου, εις την ζων αὐτὴν τῶν ρεμβασμῶν και τής άνησυχίας ὀφείλει ο Rousseau την ευφυᾶ ανάπτυξιν του, την άγάπην του πρὸς την φύσιν και την ἐπινοήσιν τής ρομαντικῆς ποιήσεως.

Αἱ ἐξομολογήσεις του είναι γεμάται από άνκαμνήσεις ὀρειῶν τοπειῶν και εις το δεύτερον του βιβλίον, ὀμιλεἶ ἤδη, ὅπως θα ὀμιλήσῃ αργότερὰ ο René του, «Ημουν άνήσυχος, αφηρημένος, ρεμβώδης: έκλαια, έστέναζα, έπεθύμουν ευτυχίαν, τής οποίας δέν εἶχα ιδέα και τής οποίας ὄμως ησθάνόμην την στέρησιν».

Και ὀ αλήτης αὐτὸς τῶν μεγάλων δρόμων θα γραφῆ αργότερα τὰς θαυμασίας εἰκόνας και τὰ λυρικά μέρη τής Νέας Έλολίας και τῶν Ρεμβασμῶν ενός μονάζοντος περιπατητοῦ.

Ὅτι ὀφείλει άκόμη ο Rousseau εις τὰ έτη αὐτὰ τής τεμπελιᾶς, είναι ὅ,τι έγνωρίσεν από κοντὰ τούς ταπεινοὺς και τούς δυστυχεῖς, ὡς και τούς ζῶντας πλουσίως — ὑπῆρξε δις θαλαμηπόλος εις πλουσίαν οἰκογένειαν—και ὅτι ή πικρία, ή οποία τοῦ έμεινεν από την ζων αὐτὴν εξεχύθη έπειτα εις θαυμασίαν ευγλωττίαν. Εἰς το παρελθόν αὐτὸ σταματᾷ πολὺ ὀλίγον, διότι αι άνκαμνήσεις αὐταὶ τοῦ είναι ιδιαιτερώς ὀδυνηραί, ὀδυνηρότεραι άκόμη και από μερικὰς ὀλίγον ὑπόπτου τιμιότητος πράξεις του. Αλλά κταντεύομεν τί θα ὑπέφερεν ο ὑπερήφανος αὐτὸς εφηβὸς με το λαμπρὸν αὐτὸ πνεῦμα ὑπὸ την λιβρέαν τοῦ θαλαμηπόλου και ὅταν άκόμη τοῦ επέτρεπαν να μὴ φορῆ τὰ σήματα τής οἰκογενείας. Αλλ' ὅσον και αν ὀμιλῆ ὀλίγον διὰ την ζων του αὐτὴν, ὑπάρχουν λόγια, τὰ ὅποια τοῦ διαφεύγουν και αποκαλύπτουν την άγανάκτησιν του.

«Εἰς το τέλος, λέγει, ὀμιλῶν περι τής κ. de Vercelles, παρὰ τῆ οποία εἶχε θέσιν ὑπαλλήλου εἰνούουμένου, δέν μου ὀμίλει παρὰ διὰ την ὑπηρεσίαν της. Με έκρινε ὀλιγώτερον ὅ,τι ημην, από ὅτι αὐτὴ με εἶχε κάμει, και επιμένουσα να με θεωρῆ πρόσωπον τής ὑπηρεσίας της, με εμπόδιζε να παρυσιαζόμην εις αὐτὴν ὅ,τι ημην. πραγματικῶς. Νομίζω ὅτι ησθάνόμην έκτοτε την ἰδιοτελή ὑστεροβουλίαν τῶν άλλων, ή οποία τῶσον με εδκσάνιζεν εις ὅλην μου την ζων και μου ενέπνευσε μίαν φυσικὴν αποστρεφῆν εις την ιεραρχίαν, ἣτις τὰ δημιουργεἶ»

Και οὕτω δέν ὑποφέρει τούς περι την κ. de Vercelles,

οί όποιοι δέν τής άφιναν καιρόν νά τόν προσέχη πλέον και νά τόν διακρίνη. Όταν δέ, ύπηρετών τούς Gouvoc-Solat, έξηγει εις τόν γέροντα κόμητα τό έμβλημα τών Solat : "Ο-ποιος δέν φονεύει χάνεται, κινών τόν θουμασμόν όλων, λέγει : Η στιγμή αυτή ύπήρξε βραχεία, αλλά άπολαυστική υπό πᾶσαν έποψιν: ήτο μία από τās σπκνίας στιγμάς, αί όποιοι έπαναφέρουν τά πράγματα εις τās φυσικās θέσεις των και εκδικούντι τήν άξίαν, τήν όποιαν έξευτελίζουν αί άδικίαι τής τύχης.»

Και φαίνεται ότι άν ό τυχοδιώκτης έμελλε νά γράψη τό θουμασίον πέμπτον κεφάλαιον του Ρευβασμού, ό παλαιός θαλαμηπόλος θά γράψη τόν Λόγον επί τής Άνισότητος και θά ιδρύση επί τής ισότητος τήν θεωρίαν του Κοινωνικού Συμβολαίου.

Αυτός είναι ό άνθρωπος — "Ω, με πολλήν άγνότητα και κλωσύνην και με βλεψεις κοινωνικών μεταρρυθμίσεων, — τοιοϋτος ό Rousseau, παιδί, έφηβος με κκίαις, άπειθήρητος, τυχοδιώκτης, ψεύστης και όλίγον λωποδύτης — τήν τελευταίαν φοράν έκλεψε κρσί εις ήλικίαν είκοσι όκτώ έτών, — διαμαρτυρούμενος με καθολικās άδυναμίας, άρνησίπατρις και άρνησίθηρικός, πολύ έκφυλος, νευρασθενικός, ύποψήριος φρενοκομείου, τοιοϋτος ό άνθρωπος, ό όποιος είκοσι έννάς έτών πηγαίνει νά ζητήση τύχην εις τό Παρίσι, και ό όποιος όλίγα έτη άργότερα ανέλαβε τήν άναδιοργάνωσιν τής κοινωνίας και κατέστη αϋτοδικαίως ό καθηγητής τής ήθικής.

(Άπό τήν διάλεξιν του Άκκδημαϊκού Jules Lemaitre, περι Rousseau).

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΣΤΑΚΤΗ ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

I

Σήμερον τό πρωί ήμουν διαθέσεως πολύ τρυφερής, διότι τήν προηγούμενην είχα άκούσει μίαν κόρη, που έμελλε νά παντρευτή, νά τραγουδή εις τό πιάνο της ένα παθητικό τραγουδάκι, τό όποιον έφαλλε τούς έρωτας του τριανταφύλλου με τής πεταλούδες. Και τό περιβάλλει εις τό όποιον έκαθα τόν περίπατόν μου, ήτο τόπος κατάλληλος διά νά με κρατήσει εις τήν εύχάριστον αυτήν διάθεσιν του πνεύματος: δέν ύπήρχε τίποτε εις αυτό τό άγριον και άπεριποίητον με τούς άνθώνάς του όπου αί γαλάζιαι, κόκκιναι και ύποκίτριναι βλαστάνει ήσαν φυτευμένα με τόσην κανονικότητα, με όσην ένας έπαρχιώτης θά έτοποθετούσε επάνω εις μίαν εταζέρα, φλυτζάνια της Sevres και άγαλαματάκια Saxe με τήν ποικιλόχρωμον άμμον του εις τās δενδροστοιχίας, επάνω εις τήν όποιαν τό φώς του ήλιου περνών διά μέσου των φύλλων έσχηματίζε διαφόρα άραβοουργήματα, με τά μεθυστικά άρώματα των διαφόρων λουλουδιών του, εν γενεί με τήν χλιαρότητα της καλοκαιρινής άτμοσφαιρας του με έκρατούσε εις σκέψεις εύχαρίστους και με έκαμνε νά όνειρεύομαι κόσμους ιδώδους χαρής και εύτυχίας.

Μία πεταλούδα που πετούσε, όμοία με δύο φύλλα άνθους, τά όποια μία πνοή άέρος είχε άποσπάσει από αυτό ήγγισεν εις τό πέταμά της τό χέρι μου, και άφησεν επάνω του μία σκόνη πολύ λεπτή.

— "Άσπρη πεταλούδα, τής είπα, (ή ανάνηθς του τραγουδιού με παρεκίνησε εις τήν συνομιλίαν αυτήν), άσπρη πεταλούδα, μήν βιάζεσαι, διάλου νά φύγης, αλλά καλλίτερα κάθισε επάνω εις αυτό τό φύλλο, — εάν ήτο άνθος θά σε άπασχολούσε πολύ, — και άποκρίσου εις μίαν

ΤΟΣΟΝ ΝΕΑ

Άγαπητή μου εξαδέλφη.

Μία άπόπειρα αϋτοκτονίας ενός κοριτσιού δέκα έννάς έτών, ή όποια ανεγράφη εις τās εφημερίδας τήν εβδομάδα αυτήν, με συνεκίνησε και με άπεγοήτευσε περισσότερο από δέκα φυσικούς θανάτους εις αϋτήν τήν ήλικίαν.

Δέκα έννάς χρόνων! Εις τήν ώραιάν ήλικίαν των όνειρων, εύρέθη μία μικρούλα ψυχή, τόσον άπογοητευμένη διά νά αφήση χωρίς διαταγμών ό,τι ήγάπα εις τήν ζωήν. Τόν ήλιον, τήν φύσιν, τόν έρωτα, τήν εργασία, τούς συγγενείς, τούς φίλους.

Και συμβαίνει τό άκατανόητον αυτό: μία ζωή δέκα έννάς έτών, παλλομένη από σφρίγος και από άνθηρότητα, νά διατρανώση εις μίαν πράξιν θανάτου, όλην τήν ενεργητικότητά, τήν όποιαν θά διέθετε εις μίαν μακράν και ώραιάν, ίσως, ζωήν. Δέκα έννάς έτών, ένα κορίτσι, οικειοθελώς, με μίαν σφαίραν ταχείαν πιστολιού, έσβυσε τήν λάμψιν δύο ματιών, τήν θερμότητα μις νέας καρδιάς και τήν χάριν, τήν λύπην, τούς πόνους, τήν εύτυχίαν και ό,τι άλλο κάμνει τήν ώραιότητα τής ζωής.

Πρό τής ειμακμένης, γεμάτης από μυστηριώδη έρωτηματικά, τό κοριτσάκι αϋτό έτρόμαξε, και παρά νά αντιτάξη άγώνα εις τόν άγώνα, έπροτίμησε νά αποθάνη άμέσως εις τά δέκα έννάς της έτη με τήν άπελπισίαν εις τήν ψυχήν. Ό λόγος του θανάτου της, άδιάφορος! Μία οιαδήποτε άποτυχία εις τήν ζωήν. Η πρώτη ίσως, χωρίς καν τήν δικαιολο-

ερώτησιν, τήν όποιαν έπιθυμώ νά κάμω εις σε, ή εις μίαν από τās όμοίας σου.

Η πεταλούδα εκάθησε επάνω εις τό φύλλο.

Άκούω μου είπε.

Διατί, τάχα νά μήν άπαντήσει άφού τής όμιλούσα;

— "Άπιστη έρωμένη των κρίνων και τριανταφύλλων, τήν έλαφράν αϋτήν σκόνην τήν όποιαν τινάζουν τά πτερά σου, ενώ πετās από τό ένα άνθος εις τό άλλο, από που τήν έπήρες; πές μου. Σετς μόναι, ω πεταλούδες, έχετε τήν χάριν αϋτήν.

Η πεταλούδα μου απήντησε: — Περίεργε.

Άλλ' επειδή δέν ειχεν άλλην εργασία, κατεδέχθη νά άπαντήσει εις τήν ερώτησιν μου νομίζω ότι θά έμανθάνωμεν πολλά πράγματα, τά όποια δέν ύπάρχουν μέσα εις τά βιβλία και τά όποια δέν γνωρίζουν ούτε οι σοφοί, αν συνομιλούσαμεν συχνότερα με τά έντομα των δασών και των άγρών.

II

"Όταν ή ξανομαλλούσα Εύα έγεννήθη και έφθασεν εις τά δεκαέξη έτη της, μέσα εις τήν θουμασίαν Έδემ, τήν πλήρη ζωής και νεότητος, έμεινε έκστατική έμπρός εις τόσην τελειότητα: δέν ήσθάνθη καμμίαν έπιθυμίαν. Πριν μάλιστα νά καθρεπτισθή εις τήν πηγήν ήτο όλως διάλου άδιάφορος: αλλά από τήν ήμέραν εκείνην όπου είδε τήν εικόνα της μέσα εις τό νερό, ήσθάνθη κάποιον οίκτον διά τά πράγματα και τούς ανθρώπους. Βεβαίως ή χαίτη του λέοντος, όταν τήν έκινούσεν, ήτο θουμασία υπό τό φώς του ήλιου, αλλά τά μαλλιά της Εύας έξαπλωμένα εις τούς ώμους της, έλαμπαν περισσότερο! Ό ούρανός ήτο γαλανός, αλλά τό χρώμα των ματιών της ήτο ποίο καθαρό και ποίο φωτεινό. Διατί νά ζηλεύση τούς κύκνους, άφού ό λαίμαρος της και τά χέρια της ήσαν άσπρα σαν τό χιόνι; Υπερήφανη λοιπόν έβλεπε τήν νέαν φύσιν λέγουσα: «Βεβαίως είναι πολύ ώραία, αλλά μόνον αϋτά είναι;» Και τό παιχιδί όπου τήν διασεκάζε περισσότερο, ήτο νά κάθεται από κάτω από ένα

ρίαν ενός τρελλού, μωρού, έξω φρενών πάθους. Άπέτυχεν εις τās σπουδās της, τήν ειρνεύθησεν διά τήν άμάθειάν της, τής εκλείσθη ίσως μία θύρα πόρου ζωής! Άδιάφορον! Τοϋτο ήρκεσε νά τήν κάμη νά ξεπλωθή εις ένα άσπρο κρεβάτι, νά σφίξη εις τά χερσικά της ένα φονικόν παιχιδάκι, διά νά σκοτώση τήν εύμορφιά της και τήν νεότητά και ότι είναι άξιον λατρείας εις τήν ήλικίαν αϋτήν: τήν μαγικήν, τήν θουμασίαν έλπίδα.

Άλλ' είναι δυνατόν εις τήν ψυχήν και τό πνεϋμα ενός κοριτσιού δέκα έννάς έτών, νά έχη μακρυνθή τόσον ή πίστις, ή ώραία αϋτή έμπιστοσύνη εις τήν νεότητά, ή όποια ποδοπατεί κάθε έμπόδιον διά πετάξη προς τόν οϋρανόν;

Εις τήν ήλικίαν αϋτήν, όπου όλoi οι άνδρες φκινονται κκαλοί και ώραίοι, όπου τό μέλλον λάμπει μακρυνά ως ήλιος, εις τήν ήλικίαν όπου αί λύπαι είναι τής στιγμής και όπου τά δάκρυα έχουν μειδιάματα, εις τήν ήλικίαν όπου άγαπών, πιστεύουν, κλαίουν, γελοϋν... δέν επιτρέπεται νά αϋτοκτονούσιν!

Ημπορεί, βέβαια, νά ύποφέρη τις εις τήν ήλικίαν αϋτήν. Άλλ' είναι τρέλλα νά λιποτακτῆ τόσον άνδρρα εις τό πρωτον γύρισμα του δρόμου: ό όρίζων ήμπορεί νά φωτισθή, ό έρωσ νά άστράψη, όταν τό άγνωστον τής αϋριον μένη αινιγματικών με τās έλπίδας, αί όποιοι τό περιβάλλουν.

Βέβαια ή μικρούλα αϋτή δέν θά είχε γνωρίσει τήν άγάπην μητέρας, ή όποια πονεί και οδηγεί με τρυφερότητα τά αδύνατα βήματα εις τά ακνωτοσπαρμένα μονοπάτια τής ζωής. Δέν είχε γύρω της τό πραδέιγμα ανθρώπων, οι ό-

δένδρον και νά φιλή, γελώσῃ, τά νύχια των λεπτών της δακτύλων.

Άλλά μίαν ήμέραν είδεν ένα τριαντάφυλλον.

III

Τό άνθος ήτο εκεί έμπρός της μόλις τριανταφυλλά, σκεδόν άσπρο, με τήν θριαμβευτικήν χάριν του! "Άνοιγε και έλαμπε όπως άνθος τό όποιον θά ήτο άστρον! Ητο ακτινοβόλον όπως άστρον, τό όποιον θά ήτο γυναίκα! Μιά τίγρις όπου έπερνούσεν, εκλαυσε από περιπάθειαν βλέπουσα αϋτό.

Τότε ή Εύα ήσθάνθη ταρκαμένη. Έννόησε ότι είχε διά παντός ένα αντίπαλον! "Όσον ώραία και αν ήτο, τό Τριαντάφυλλον δέν ήτο όλιγώτερον. "Άρωμα πλησίον άρώματος, μειδίμα πλησίον μειδίματος, σάρκα άνθους πλησίον σαρκός γυναικός, βεβαίως θά είχε μέχρι τέλους των ήμερών της κάποιον νά παλαίη. Ματαίως οι ποιηται, ένθουσιασμένοι θά προσπαθούσαν νά τής περιγράψουν τήν παρακμήν του άνθους: ή Εύα δέν έπίστευε, πάντοτε τό τριαντάφυλλον θά τήν ένοχλούσε, θουμασίον και θριαμβεύον, και θεωρούσε παντοτεινήν ταπεινώσιν τής γυναικός τήν σύγκρισιν αϋτήν.

Μία λύπη μεγάλη τήν κατέλαβε, καθώς και όλα τά άλλα πλάσματα τής δημιουργίας και εις τήν όποιαν δέν έλάμβανε μέρος μόνον ένα άνθος. Δέν τής ήρσε πλέον νά καθρεπτιζεται εις τό νερόν των πηγών, νά κιντάζη τούς κύκνους, όπου έπαιζαν, όλιγώτερον άσπρο από αϋτήν, επάνω εις τά γαλάζια νερά των λιμνών, και τής συνείχαινε νά όνειρεύεται νύκτας όλοκληρους, κάτω από τά άδιάφορα άστέρια, και έμενε μακράς ώρας καθισμένη κάτω από ένα δένδρον χωρίς νά φιλή τό τριανταφυλλά και λεπτό νύχι του μικρού δακτύλου της.

Τόσον ύπέβαρεν, ώστε τέλος άπεράσισε νά καταστρέψη τό άνθος, τό όποιον τής διαφιλονικούσε τόν θρίαμβον νά είναι ή άσύγκριτη όμορφιά. Και βεβαίως τό έγνώριζε καλά, ότι ένα νεκρόν τριαντάφυλλον δέν ήτο ή γενική καταστροφή των τριανταφύλλων: θά αναγεννώντο κάθε άνοιξιν, κάθε φθινόπωρον, κάθε καλοκαίρι ώραιότερα. Άλλά τούλάχιστον

ποιοι ξέρουν νά θέλουν και ξέρουν νά νικούν. Δέν είχε μέσα της τόν άγιον σπινθηρα του ένθουσιασμού, με τόν όποιον εις τόν άγώνα τής ζωής, όσον και αν δυσκολευθή τις, όμως δέν αποθαρρύνεται και δέν νικηται. Τι κρίμα, ότι τά περισσότερα κορίτσια άγνοούν από ποιόν ζύμην είναι πλασμένη ή τύχη. Εάν ήθελαν νά τήν προσέξουν, ή αν ειζευραν νά τά οδηγήσουν εις αϋτό, θά έβλεπαν ότι από κάθε συμφοράν, δίδεται ένα μάθημα, τό όποιον φέρει εις τήν εύτυχίαν, ότι πίσω από κάθε σκόπελον δυσκολίας ακτινοβολεί ένας ήλιος χαρής. Οι άνθρωποι, προς τούς όποιους συνήθως ή τύχη μειδιεί δέν έλογιάσαν ποτε διά τίποτε τās λύπας και τούς κόπους, άλλ' ούτε αποθαρρύνονται. Δέν σταματουν ποτε εις τήν οδυνηράν ανάνησιν ενός παρελθόντος, τό όποιον δέν θά επανέλθη, άλλ' άζητούν νά βελτιώσουν τό παρόν και νά προετοιμάσουν τό μέλλον. Όμοιάζουν προς τούς γενναίους στρατηγούς, οι όποιοι όχυρώνουν τά φρούρια, ξεφεύγουν τās έπιθέσεις, και νικούν εις τά πετακτά τās νίκας. Η τύχη είναι ένα είδος νίκης συνεχούς κατά τής άτυχίας των ανθρώπων και των πραγμάτων.

Λυπούμαι τās άτυχείς, διότι μόναι των παρασκευάζουν τήν άτυχίαν των. Και εις αϋτό πταίουν οι γονείς και τό σχολείον, οι όποιοι δέν κινθάνουν αρκετά εις τά παιδιά των, πώς νά διευθύνουν τήν τύχην των, και νά άγκυών τήν ζωήν των όπως είναι, άπλωές, φυσικώς και μόνον διότι είναι ή ζωή και όχι νά φοβούνται, τό άγνωστον τās τρομάζει, νά μήν ειζεύρουν νά σκεφθούν, ούτε νά λάβουν άπόφασιν. Φοβούνται τήν σιάν των, τρέμουν πρό οίcas δήποτε εύθύνης, με τήν πρώτην δυσκολίαν

Εύα θά είχε εκδικηθή τήν πρώτην προσβολήν, δέν θά είνήγετο πόν θρίαμβον αντίπαλου! Έσκέπηθε κατ' αρχάς νά καταξείση τόν έχθρόν, νά τον διακίση, νά τον καταπατήση μέσα εις τήν σκόνην, και έπειτα έτσι κατεστραμμένο νά το πετάξη εις τόν φοβερόν άέρα που περνούσε. Και όμως άπεφάσισε νά υποβάλλη τόν έχθρόν της εις άλλο είδος μαρτύριον: με ξηρά χόρτα εκμας επάνω εις τήν άμμον ένα σωρόν και τά άνναψε, πετάχασα επάνω εις αϋτά μία πυρολαμπίδα, τότε έκοψε τό άνθος και τό έρριψε ανάμεσα εις τās φλόγας. "Ω! πώς έτρεμαν τά λεπτά πέταλα και πώς ήρχισαν νά κινώνται με παραποινίρικους τριγμούς! Πόσην λύπην προξενούσε καιόμενη ή όμορφιά εκείνη, τό άρωμα, τά θέλητρα, ή ζωή των.

Τελος δέν έμεινε πλέον επάνω εις τήν μισσοδύσαν φωτιά, παρά λιγάκι άσπρη σκόνη, — ήτο ή στάκτη του τριανταφύλλου, — και ή γυναίκα ήδη άγρία, ήτο εύχριστημένη.

IV

Άλλ' ή άπελπισία όλων των πεταλουδών τής Έδემ ήτο μεγάλη. Άγαπούσαν τό Τριαντάφυλλον τό όποιον έμισούσε ή γυναίκα. Πώς; δέν ήτο πλέον εις τήν ζωήν; λοιπόν τρέμουσαι από έκστασιν δέν θά ήδύναντο πλέον νά φιλήσουν τά ώχρά πέταλά του και δέν θά ψάσουν με τά πτερά των τά μυστήρια τής μωρισμένης καρδιάς του; Ένώ τό άνθος άπέθνησκε σιγά, σιγά, επάνω εις τήν πυράν, εκείναι έπετούσαν σαν τρελλαί όλόγυρα εις τήν άσπλαγγην φωτιά: ή Εύα δέν τās παρετήρησεν άφιερωμένη εις τήν εκδικησιν της. Τώρα άπεμακρύνετο θριαμβεύουσα, και εκείναι εκύτταξαν επάνω εις τόν μικρόν σωρόν του σβυσμένου χόρτου, τά ώχρά λείψανα του πολυχαπημένου των. Τουλάχιστον θά φυλάξουν από εκείνο πᾶν ό,τι ήδύναντο νά πάρουν!

Πολυάρημοι, με θύρουν, όλαι ή ή μία μετά τήν άλλην έπεσαν επάνω εις τά πολύτιμα λείψανα της, εκυλίσθησαν έσκαπάσθησαν... Και ή λεπτή σκόνη, τήν όποιαν άρθνουν από τά πτερά των, από τήν έποήχην εκείνην ή πεταλούδες, είναι ή στάκτη του Τριανταφύλλου.

(Catulle Mandés)

τὰ χάνουν, ἢ πρώτη ἀποτυχία τὰς φέρει εἰς τὸν τάφον. Εἰ-
ναι δυστυχεῖς διότι δὲν ἔχουν πίστιν.

Ἡ τύχη, ὅπως ὁ ἥλιος, χάνεται, ἀλλὰ καὶ γυρίζει πάν-
τοτε, δι' ὅσους ἔχουν τὴν ὑπομονὴν νὰ περιμένουν τὴν ἐπι-
στροφὴν τῆς... "ὦ! κοριτσάκια τῶν δέκα ἑπτὰ καὶ δέκα ἐν-
νέα ἐτῶν, δυστυχισμένα καὶ μελαγχολικά, διότι ἡ τύχη δὲν
φαίνεται πρόθυμος νὰ σᾶς εὐνοήσῃ, ἐάν ποτε ἡ ἀπόγνωσις
σκοτίσῃ τὸν νοῦν σας, μὴ μιμηθῆτε τὸ παράδειγμα τῆς μι-
κρᾶς αὐτοκτόνου, ἢ ὁποῖα ἀφῆκε τόσον ἀδίκᾳ τὴν ζωὴν. Μὴ
λησμονῆτε ὅτι, ἐάν θελήσετε, τὰ χερσάκια σας ἠμποροῦν νὰ
κτίσουν τὸ πάλτι τῆς εὐτυχίας, ἀρκεῖ νὰ ἔχετε τὴν καρ-
διὰ καὶ τὸ πνευμά σας ὠπλισμένα μὲ πίστιν καὶ ἀγάπην
καὶ ὑπομονήν.

Ἰβόνη Σαρδαί.

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Αἱ συναυλίας διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην καὶ εἰς τὸ Ὡδεῖον καὶ
ἐκτὸς τοῦ Ὡδεῖου, ἐποχῇ ἀκριβῶς μουσικῆς καὶ ἀσμάτων, τὰ ἴποια
κάμνουν ὀλιγώτερον αἰσθητὴν τὴν ἔλλειψιν μελοδράματος εἰς τὰς Ἀ-
θήνας.

Αὔριον Δευτέραν δίδεται εἰς τὸ Ὡδεῖον συναυλία τῶν μαθητῶν ὑπὸ
τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Choisy. Τὸ πρόγραμμα πλούσιον καὶ ἐκλεκτὸν
ὡς πάντοτε. Ἐκ τῶν μαθητῶν αἱ δεσ Πανᾶ καὶ Εὐλαμπίου θὰ ἐκτελέ-
σουν ὠραία τεμάχια ἐπὶ κλειδοκυμβάλου, ἡ δεσ Σοφία Ἀντωνοπούλου
ἐπὶ βιολίου καὶ ἡ δεσ Σοφία Κορωναίου θὰ ψάλῃ τὴν Chanson de
Musette ἀπὸ τὴν Bohème τοῦ Leoncavallo.

Συναυλία τοῦ Καθηγητοῦ κ. Longobardi.

Τὴν ἐρχομένην πάλιν Δευτέραν, 5ην Φεβρουαρίου, καὶ ὦραν 9ην
μ. μ. ὁ συμπάσιστατος ἐκ Νεαπόλεως καθηγητῆς τοῦ Κλειδοκυμβάλου
θὰ δώσῃ τὴν ἐτησίαν συναυλίαν του, πάντοτε εἰς τὸ Ὡδεῖον Ἀθηνῶν.
Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ αἱ Ἀθηναῖαι θὰ ἀπολαύσουν μίαν μουσικὴν βρα-
διὰν ἀπὸ τὰς ὠραιότερας τῆς περιόδου αὐτῆς, διότι ὁ κ. Longobardi
εἶνε ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ἐκτελεστάς, οἱ ἴποιοι μεταδίδουν εἰς τὸ ὄργανον
τὴν ἰδικὴν τῶν ψυχῶν καὶ εἰς τὴν μουσικὴν κλίμακα ζωντανεύουν κάθε
αἰσθημα καὶ κάθε πάθος.

Τῆς συναυλίας τοῦ κ. Longobardi θὰ μετᾶσχουν εὐγενῶς προσφερ-
θεῖσαι ἢ μαθήτρια τῆς κ. Φεράλδης δεσ Πλέσκα διὰ τὸ ἄσμα, ἢ διπλω-
ματοῦχος δεσ Γεωργαντοπούλου διὰ τὸ βιολί μὲ συνοδὸν εἰς τὸ πιάνο τὴν
δε Σακορράφου. Τὴν Κυριακὴν θὰ δοθῇ ἡ Γενικὴ δοκιμὴ διὰ τὰς μαθη-
τριάς καὶ τοὺς μαθητὰς μὲ τιμὴν εἰσόδου διὰ τὰς μαθητριάς 1 δρ. καὶ
διὰ τοὺς ξένους 2.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Ἄγριοπαπιες. Εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν. Τὰς καθαρίζετε, ἀφαιρεῖτε
τὰ ἐντόσθια, καὶ διὰ νὰ χάσουν τὴν ὀσμὴν τοῦ ψαριῦ, ἀπὸ τὸ ἴποιον
τρέφονται, σβύνεται μέσα των ἕνα ἀναμμένο κάρβουνο καὶ ἔπειτα τὰς
πλύνετε ἐσωτερικῶς μὲ τὸν χυμὸν ἑνὸς πορτοκάλιου. Χωριστὰ κατα-
σκευάζετε μίαν φάρσιν μὲ βούτυρον, ὀλίγο ψωμί τριμμένο, μαϊντανό,
τὰ σικιστάκια των φιλοκομμένα, ὀλίγο λαρδί, 3—4 κάστανα βραστά,
δύο μῆλα κομμένα, ὀλίγη μαύρη σταφίδα, ἕνα κουταλάκι κονιάκ, ὀλίγο
πορτοκαλόφλοδο. Κοκινίζετε ὅλα μαζή, τὰ μουσκεύετε μὲ ζουμί κρέα-
τος, γεμίζετε τῆς πίπης σας. Τὰς ψήνετε μὲ βούτυρον, μὲ λαρδί, μὲ
ζουμί κρέατος καὶ μὲ ὀλίγο ἄσπρο κρασί ἀρετίνωτο. Ἰδιαιτέρως λευκέ-
νετε ἄσπρες ἐλῆς, ἀφαιρεῖτε τὰ κουκούτσια των καὶ τὰς ρίπτετε εἰς
το τέλος, ὅποταν καὶ δένετε τὴν σάλτσα μὲ ὀλίγη φάρινα, ψημένη μὲ
βούτυρο.

ΑΙ ΑΛΗΘΕΙΣ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Αἱ Ἀθηναὶ χάρις εἰς τὴν ἰδιωτικὴν δρᾶσιν καὶ πρωτοβου-
λίαν γίνονται ἡμέρα τῇ ἡμέρα μίκα ἀληθῆς πόλις προόδου,
ἀνταποκρινομένη εἰς πᾶσαν ἀνάγκην τῶν κατοίκων τῆς.

Ἐν ἀπὸ τὰ δείγματα τῆς προόδου αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ
ἴδρυσις φαρμακείου διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ
Πανεπιστημίου καὶ γνωστοῦ χημικοῦ κ. Δαμβέργη.

Ἡ τελεία λειτουργία τοῦ φαρμακείου τούτου καὶ ἡ μεγάλη
χρησιμότης αὐτοῦ ἀπεδείχθη τὰς ἡμέρας αὐτάς ἐνεκα τοῦ
ἐπελθόντος ἀπροόπτως δυστυχήματος εἰς τὸν ἀτυχῆ ἐταῖρον τῆς
Γαλλικῆς Σχολῆς Ἄνδρέ, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐξ ἀσφυξίας θάνατος θὰ
ἐπρολαμβάνετο, ἐάν τὸ φαρμακεῖον εἰδοποιεῖτο ἐγκαιρότερον.
Ἄφου κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὸ ἀσφυκτικὸν τρεῖς ἡμέ-
ρας εἰς τὴν ζωὴν διὰ τῆς διὰ χρήσεως ὀξυγόνου ἀεναίου καὶ
νυχθημέρου τεχνητῆς ἀναπνοῆς.

Ἐν γένει σήμερον μὲ τὴν ἀνωτάτην ἐπιστημονικὴν αὐτὴν
διεύθυνσιν τοῦ μεγαλειότερου φαρμακείου τῶν Ἀθηνῶν οἱ
κίνδυνοι ἐκ διφθερίτιδος καὶ ἐξ ὄλων τῶν νοσημάτων, τῶν
θεραπευομένων δι' ἐνέσεων καὶ ἀντιμολυσματικῶν ὀρῶν ἀπο-
κρούονται. Διότι τὸ φαρμακεῖον Δαμβέργη ἔχει εἰδικὴν νυ-
κτερινὴν ὑπηρεσίαν, διατηροῦσαν πάντα ταῦτα τὰ φάρμακα
εἰς τὴν ἀναγκαίαν θερμοκρασίαν, ὅπως ἀποβαίνουν ἀποτελε-
σματικά. Ἐν γένει δὲ ἡ θεραπευτικὴ ἀποκτᾶ μέγα κύρος εἰς
φαρμακεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ὁ ὑπεύθυνος ἐπιστήμων, ὁ
ἐποπτεύων πᾶσαν κατασκευὴν φαρμάκων καὶ ἐλέγχων πάν-
τας τοὺς ἐξωθεν ἐρχομένους τσαρλατανισμούς, τοὺς ὁποῖους
ὅλοι μας πληρώνομεν τόσον ἀκριβᾶ.

Τὸ φαρμακεῖον τοῦ κ. Δαμβέργη ἔχει τοῦτο τὸ ἐξαιρετι-
κῶς ἰδιάζον, ὅτι εἶναι συγχρόνως τὸ ἐντελέστερον χημικὸν
ἐργαστήριον τῆς Ἑλλάδος, ἐφοδιασμένον μὲ μηχανήματα
τῶν τελευταίων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, ἀληθῆς κέν-
τρον μελέτης, τὸ ὁποῖον ὄφειλαν νὰ ἐπισκεφθοῦν ὅλοι οἱ ἰα-
τροὶ καὶ οἱ φαρμακοποιοὶ, οἱ κατ' ἐξοχὴν ἐνδιαφερόμενοι διὰ
τὴν πρόοδον αὐτὴν καὶ δυνάμενοι νὰ προμηθεύωνται ἐπιτο-
πίως εἰς πολὺ ἀνωτέρως ποιότητος ὅ,τι μέχρι σήμερον εἶναι
ὑποχρεωμένοι νὰ εἰσάγουν ἀπὸ τὰ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ κεντρα.

Εἰς τῆς Σπάρτης Καρασταμάτη, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου
ὅλα τὰ πολύτιμα μεταξωτὰ φορέματά σας καὶ τῆς στόφης
δι' ἔπιπλα καὶ τὰ πλέον ἐπίσημα δῶρα σας διὰ κυρίας καὶ
δεσποινίδας.

ΜΗΤΕΡΕΣ! ΕΣΤΕ ΣΚΕΠΤΙΚΑΙ

Μὴν κάμνετε χρῆσιν διὰ τὴν κόμην σας καὶ τὴν τῶν
τέκνων σας ἢ μόνον τοῦ γνησίου **ΠΕΤΡΕΛΛΙΟΥ ΗΛΗΝ**
ἀντισηπτικοῦ καὶ ἀναγεννητικοῦ,
Πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ Φαρμακεία, μυροπωλεῖα
κ.τ.λ. Ἀποθήκη **F. Vibert**, Lyon [Γαλλία].

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ